

**Ecologisch nader
onderzoek grote bosmuis**
Woningbouw Jubbega

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0496879.100
revisie 0A
27 november 2025

Ecologisch nader onderzoek grote bosmuis

Woningbouw Jubbega

projectnummer 0496879.100
documentnummer 496879.100-NO-01
revisie 0A
27 november 2025

Auteur(s)

A. Wiersma

Opdrachtgever

Van Wijnen Projectontwikkeling Noord B.V.
K.R. Poststraat 101
8441 EN Heerenveen

Gecontroleerd

E. Goutbeek

datum	beschrijving	vrijgave
27 november 2025	concept	J. Fuite

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Huidige situatie	7
1.3	Planvoornemen	7
1.4	Doel	7
1.5	Leeswijzer	7
2.	Methode	8
2.1	Grote bosmuis	8
2.2	Overzicht inventarisatiemomenten	10
3.	Resultaten en effectbeoordeling	11
3.1	Grote bosmuis	11
3.2	Andere soorten	12
3.3	Zorgplicht	12
4.	Conclusie en vervolgstappen	14
	Literatuurlijst	15
	Bijlage 1 Wettelijk kader	17
	Bijlage 2 Overzicht resultaten	21

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In opdracht van Van Wijnen is door Antea Group een natuurtoets opgesteld ten behoeve van de realisatie van een nieuwe woonwijk ter hoogte van de 1^e Wijk te Jubbega (provincie Fryslân, gemeente Heerenveen). Het plangebied is gelegen ten zuiden van de Line en ten oosten van de 1^e Wijk te Jubbega. Het plangebied omvat de kadastrale percelen 528 (gedeeltelijk) 530, 531, 532 en 3.967 (gedeeltelijk) binnen sectie K gelegen in de kadastrale gemeente Mildam.

Bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met beschermde plant- en diersoorten. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten. Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige beschermde natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties.

In dit kader is een Natuurtoets uitgevoerd voor de voorgenomen ontwikkeling (Antea Group, 2025). Uit deze Natuurtoets is naar voren gekomen dat in het plangebied biotoop aanwezig is dat geschikt is als leefgebied voor beschermde soorten, te weten:

- Grondgebonden zoogdieren (grote bosmuis).

Deze soort is beschermd in het kader van de Omgevingswet (Ow) en staat vermeld in 11.54 Bal, bijlage IX onderdeel A van de wettekst. Wanneer vaste verblijfplaatsen en/of essentiële leefgebieden van beschermde soorten aangetast worden, is dit in strijd met de verbodsbepalingen onder de Ow. Om te bepalen of vaste rust- en verblijfplaatsen dan wel essentiële leefgebieden van bovenstaande soort daadwerkelijk aanwezig zijn, is nader onderzoek uitgevoerd. In voorliggende rapportage zijn de uitvoering en resultaten van het nader onderzoek naar bovengenoemde soort beschreven. Indien beschermde soorten zijn waargenomen, wordt in de effectbeoordeling ingegaan op mogelijke effecten op deze soorten als gevolg van het voornemen.

In figuur 1.1 en 1.2 is de ligging van het plangebied weergegeven. In figuur 1.3 is de voorgenomen inrichting van het plangebied opgenomen.

Figuur 1.1: Regionale ligging van het plangebied (rood omkaderd). De kaart is noord gericht. Bron achtergrond: ESRI luchtfoto

Figuur 1.2: Gedetailleerde ligging van het plangebied (rood omkaderd). De kaart is noord gericht. Bron achtergrond: ESRI luchtfoto

Figuur 1.3: Voorgenomen inrichting van het plangebied. Bron: Van Wijnen

1.2 Huidige situatie

Het plangebied bevindt zich tussen de 1^e Wijk en de Bramenstraat ten zuiden van Jubbega. Ten noorden, westen en oosten van het plangebied bevinden zich bosschages en houtwallen. In deze bosschages en houtwallen staan soorten zoals gewone esdoorn, zomereik, berk, hulst en hazelaar. Het plangebied zelf bestaat grotendeels uit een grasland wat in zuidelijke richting doorloopt. Ten zuidwesten van het plangebied ligt een maïspaneel. Langs de randen van het grasland zijn greppels aanwezig waarin geen water stond ten tijde van het terreinbezoek van de natuurtoets. In de sloot ten zuiden van het plangebied stond wel een ondiepe laag water.

1.3 Planvoornemen

Ten behoeve van het planvoornemen worden doorsteken gemaakt door het bosschage ten noorden en oosten van het plangebied waarbij bomen en struiken worden weggehaald. Mogelijk worden een sloot en enkele droogstaande greppels gedempt in het plangebied. Er worden geen gebouwen gesloopt. Het is nog niet bekend wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd, maar in ieder geval niet voor 2026.

De volgende activiteiten vinden plaats als gevolg van het planvoornemen die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden tijdens de realisatiefase:

- In de houtwal met bomen en ondergroei langs de 1^e Wijk ten oosten van het plangebied worden doorsteken gemaakt. Daarbij wordt de houtwal afgegraven;
- Er worden bomen en struiken gerooid ten behoeve van de aanleg van het nieuwe fietspad;
- Er worden mogelijk enkele sloten/greppels gedempt in het plangebied;
- Er worden woningen gerealiseerd in het plangebied;
- Er worden wegen, een fietspad en groenvoorzieningen gerealiseerd;
- Ten zuiden van het plangebied wordt een nieuwe bosschage aangeplant;
- Er wordt gebruikt gemaakt van bouwverlichting tijdens de realisatiefase;
- Er vindt verstoring plaats door geluid en trilling tijdens de realisatiefase.

Tijdens de gebruiksfase zijn de volgende activiteiten van toepassing die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden:

- Er zal sprake zijn van toename van verkeer in het plangebied;
- Er zal sprake zijn van permanente (straat)verlichting;
- Er zal een toename van geluid en trillingen plaatsvinden.

1.4 Doel

Het doel van voorliggende rapportage is het inzichtelijk maken van de resultaten van het nader onderzoek en of er sprake is van handelingen als gevolg van het voornemen die in strijd zijn met de wet, wat de consequenties hiervan zijn en of er een noodzaak is tot het aanvragen van een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit.

1.5 Leeswijzer

Het rapport is als volgt opgezet:

- Hoofdstuk 2 bevat een beschrijving van de gehanteerde methodiek, inclusief een overzicht van de veldbezoeken;
- Hoofdstuk 3 beschrijft de resultaten en de toetsing van de resultaten ten aanzien van de Ow;
- Hoofdstuk 4 bevat de conclusies en een advies over de te nemen vervolgstappen.

In bijlage 1 wordt het wettelijk kader beschreven.

2. Methode

In dit hoofdstuk wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens de inventarisaties om de aanwezigheid van beschermde soorten vast te stellen. Paragraaf 2.1 bevat een beschrijving van de methode voor de onderzochte soort (grote bosmuis). Indien gedurende het onderzoek onverwacht andere beschermde soorten worden waargenomen wordt hier rekening mee gehouden in het vervolg van het onderzoek. In paragraaf 2.2 staat een overzicht van de inventarisatiemomenten.

2.1 Grote bosmuis

Bij de natuurtoets (Antea group, 2025) is geschikt gebied aangetroffen voor de grote bosmuis. De houtwal ten oosten en het bosschage ten zuiden van het plangebied vormen geschikt leefgebied met verblijfplaatsen. Daarbij is binnen het plangebied foerageergebied met voldoende voedsel voor de grote bosmuis aanwezig (insecten en vruchtdragende vegetatie). Om de aanwezigheid dan wel afwezigheid van de grote bosmuis in het plangebied vast te stellen is er gebruik gemaakt van de IBN-methode (Bergers, 1997) en het kennisdocument noordse woelmuis (BIJ12, 2017). Deze protocollen zijn gericht op de noordse woelmuis en waterspitsmuis, maar ook toepasbaar op de grote bosmuis. Voor het onderzoek is gebruik gemaakt van inloopvallen (Longworths).

Als lokaas is gebruik gemaakt van meelwormen, appels en knaagdiervoedsel, in de vorm van een mix van zaden. In de inloopvallen is ook hooi aanwezig, ter bescherming voor mogelijke koude nachten. Het onderzoek is uitgevoerd middels het uitzetten van de inloopvallen in raaien. Zowel in de westelijke houtwal als in het zuidelijke bosschage is een raai met vallen geplaatst. In totaal zijn op 21 locaties vallen uitgezet verdeeld over twee raaien. Iedere locatie bestaat uit een valpaar met twee vallen. Tussen de valparen is een afstand van circa 10 meter aangehouden. Hiervan is afgeweken als de vallen niet op een geschikte locatie geplaatst konden worden, zoals bij een gebrek aan dekking. De gevangen dieren zijn gefotografeerd als identificatie en bewijsmateriaal zodat aanwezigheid kan worden aangetoond.

Voorafgaand aan het vangen van de muizen is een prebait periode gestart waarbij de vallen niet scherp gesteld in het veld zijn geplaatst in de ochtend van 3 oktober 2025. Deze periode is bedoeld voor gewenning aan de vallen door de muizen.

Op 6 oktober zijn de inloop vallen in de ochtend op scherp gezet. De vallen werden driemaal per dag gecontroleerd: in de vroege ochtend (rond 8:00 uur), na de middag (rond 14:00 uur) en 's avonds (rond 20:00 uur). Het onderzoek is woensdag 8 oktober 2025 tijdens de middagronde afgerond waarna de vallen uit het veld zijn gehaald. In figuur 2.1 zijn de locaties van de inloopvallen weergegeven. In figuur 2.2 is een valpaar weergegeven.

Voor het onderscheiden tussen de bosmuis en de grote bosmuis zijn de volgende kenmerken gebruikt:

- Contrast kleuren tussen de rug en de buik;
- De lineaire/strakke demarcatielijn (kleurenscheiding tussen rug en buik);
- De aanwezigheid van een duidelijke gele lijn (zogenaamde halsband) op de buik tussen de schouders;
- Afmetingen achtervoeten minimaal 23 millimeter;
- Lengte staart in vergelijking met de kop en romp moet minimaal 100% zijn.

Bovenstaande zijn determinatiekenmerken voor de grote bosmuis. Muizen die niet aan deze vereisten voldeden werden gedetermineerd als bosmuis (*Apodemus sylvaticus*). Bij vangsten werden de vallen eerst geleegd en een vangzak is gebruikt om muizen in te verplaatsen indien nodig. Ten alle tijden stond de gezondheid van de dieren voorop.

Figuur 2.1: De locaties van de geplaatste inloopvallen. Bron achtergrond: luchtfoto

Figuur 2.2: Impressie van de inloopvallen (rood omcirkeld) in het plangebied.

2.2 Overzicht inventarisatiemomenten

In tabel 2.1 is een overzicht gegeven van de data en activiteit van de inventarisaties. De inventarisaties zijn uitgevoerd door deskundige ecologen van Antea Group.

Tabel 2.1. Overzicht data en weersomstandigheden tijdens het onderzoek naar de grote bosmuis

Datum	Tijdstip	Weer	Soort	Activiteit
3 oktober 2025	8:30 tot 11:00	n.v.t.	Grote bosmuis	Plaatsen van de vallen (niet scherpgesteld).
6 oktober 2025	8:15 tot 9:30 15:00 tot 16:00 20:00 tot 21:00	n.v.t.	Grote bosmuis	Inloopvallen leeghalen en muizen inventariseren
7 oktober 2025	8:00 tot 9:00 14:15 tot 15:15 20:00 tot 21:00	n.v.t.	Grote bosmuis	Inloopvallen leeghalen en muizen inventariseren
8 oktober	8:00 tot 9:00 14:30 tot 15:30	n.v.t.	Grote bosmuis	- Inloopvallen leeghalen en muizen inventariseren - Opruimen vallen.

3. Resultaten en effectbeoordeling

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de inventarisaties per soort beschreven, worden de resultaten getoetst aan de Ow en wordt aangegeven of er een noodzaak is om een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan te vragen. Paragraaf 3.1 bevat de resultaten en effectbeoordeling van het grote bosmuis onderzoek. In paragraaf 3.2 wordt een opsomming gegeven van waarnemingen van overige soorten en in paragraaf 3.3 staat de zorgplicht uitgeschreven.

3.1 Grote bosmuis

Resultaat nader soortenonderzoek

Gedurende het onderzoek is de grote bosmuis niet gevangen. Tijdens het onderzoek zijn wel de huisspitsmuis, rosse woelmuis en gewone bosmuis aangetroffen. Verder is een bruine kikker in de val aangetroffen. Deze soorten zijn echter vrijgesteld in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Wel geldt voor deze soorten de algemene zorgplicht (zie paragraaf 3.2 en 3.3). In tabel 3.1 is een overzicht gegeven van de resultaten uit het onderzoek. In bijlage 3 staan de resultaten uitgebreid beschreven per datum en valpaar. In figuur 3.1 worden enkele foto's van de gevangen muizen weergegeven.

Tabel 3.1: De resultaten van de gevangen soorten

Soort	Raai 1	Raai 2	Totaal
Rosse woelmuis	1	0	1
Gewone bosmuis	2	4	6
Huisspitsmuis	22	12	34
Bruine kikker	0	1	1
Valse trigger	3	12	15

Figuur 3.1a: Gevangen muizen. Links: Huisspitsmuis. Rechts: Rosse woelmuis

Figuur 3.1b: Gevangen muizen. Links: jonge gewone bosmuis. Rechts: volwassen gewone bosmuis

3.2 Andere soorten

Gedurende het onderzoek zijn andere soorten waargenomen:

- Vrijgestelde soorten (huisspitsmuis, rosse woelmuis, gewone bosmuis en bruine kikker).

Bij het planvoornemen dient daarom rekening gehouden te worden met de zorgplicht in het kader van deze soorten (zie volgende paragraaf).

3.3 Zorgplicht

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld zoogdieren en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland. In tabel 3.2 zijn enkele zorgplicht gerelateerde maatregelen beschreven.

Tabel 3.2. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren	• Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie (en eventueel bosschages) op het werkterrein kort maaien en kort houden tijdens de werkzaamheden; • Eén richting opwerken naar aanwezige dekking en stapvoets rijden (zoals bosschages); • Ontgravingen na de werkzaamheden zoveel mogelijk afdekken of aanvullen met grond. Alternatief is het plaatsen van loopplankjes of grondhopen in de ontgravingen; • Verlichting dient uitsluitend op het werkterrein gericht te worden en uitstraling naar de omgeving moet worden voorkomen.
Libellen en amfibieën	• Niet werken in watergangen bij temperaturen beneden het vriespunt; • Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie op het werkterrein kort maaien en kort houden tijdens de werkzaamheden; • Eén richting op werken naar aanwezige dekking en stapvoets rijden (zoals bosschages); • Bij werken in watergangen rustig één richting opwerken naar open water; • Bij droogpompen van de watergang aanwezige vissen en amfibieën overplaatsen naar nabijgelegen watergang onder begeleiding van een ecooloog.
Insecten en vaatplanten	• Uitsluitend de benodigde vegetatie op de werkterreinen kortmaaïen. Bij voorkeur gefaseerd maaibeleid toepassen, zodat altijd voldoende vegetatie intact blijft.

4. Conclusie en vervolgstappen

Van Wijnen is voornemens om een nieuwe woonwijk ter hoogte van de 1^e Wijk te Jubbega te realiseren (provincie Fryslân, gemeente Heerenveen).

Naar aanleiding van de natuurtoets is in de periode 3 t/m 8 oktober onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke aanwezigheid van de grote bosmuis in het plangebied. In tabel 4.1 zijn de conclusies van het nader onderzoek per onderzochte soort weergegeven.

Tabel 4.1 Overzicht conclusies en vervolgstappen onderzochte soorten.

Soort	Vastgesteld bij onderzoek	Essentiële functies in plangebied?	Sprake van effecten door planvoornemen?	Vervolgstappen
Grote bosmuis	Nee.	Nee.	Nee.	Niet van toepassing
Overige soorten (vrijgesteld)	Ja, verschillende vrijgestelde soorten muizen en amfibieën	Ja, verblijfplaatsen in plangebied	Ja, aantasting verblijfplaatsen	Werken volgens zorgplicht

In tabel 4.1 is aangegeven dat de grote bosmuis niet is waargenomen in het plangebied en dat het plangebied geen essentiële functie voor deze soort heeft. Er is daarom voor de grote bosmuis geen vergunning flora en fauna activiteit nodig. Vervolgstappen zijn niet aan de orde.

Het plangebied maakt onderdeel uit van het leefgebied van de overige soorten zoogdieren en amfibieën, zoals huisspitsmuis, gewone bosmuis en bruine kikker. Daarom dienen de zorgplichtmaatregelen in acht te worden genomen te worden. Deze staan omschreven in de gerelateerde natuurtoets (Antea Group, 2025) en tabel 3.2.

Literatuurlijst

- **Antea Group, 2025.** Natuurtoets realisatie nieuwe woningen nabij Jubbega. Documentnummer 496879-NT-01
- **Bergers, 1997.** Kleine zoogdieren inventariseren: Het kan efficiënter, Zoogdieren, 1997 8 (3);
- **BIJ12, 2017.** Kennisdocument noordse woelmuis. Versie 1.0

Overig

NDFP

www.verspreidingsatlas.nl

www.zoogdierverseniging.nl

www.knmi.nl

0 Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader

In dit hoofdstuk staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving; de Omgevingswet (Ow) en het beleidskader ten aanzien van beschermde soorten.

Ow - Algemeen

De Ow is op 1 januari 2024 in werking getreden. De Ow beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbeleid (gebiedsbescherming)
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming)
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten kunnen een loketfunctie hebben. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Ow richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Ow - Soortbescherming

In de Ow is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie geldt een vergunningsplicht bij verschillende schadelijke handelingen die zijn vermeld in artikel 11.37, 11.46 en 11.54 Bal. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. Vogels (artikel 11.37 Bal);
2. Strikt beschermde soorten (artikel 11.46 Bal);
3. Andere soorten (artikel 11.54 en bijlage IX, onder A en onder B Bal).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 11.37 Bal, Ow)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 11.37 e.v.

A. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.B. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.C. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.D. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.E. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Strikt beschermde soorten (soorten van Habitatrichtlijn, Bern I en II en Bonn I) (artikel 11.46 Bal, Ow)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De schadelijke handelingen zijn vastgelegd in artikel 11.46 Bal e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

Onder de Ow is het mogelijk om voor strikt beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 11.46 Bal bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de vergunningsplicht bij schadelijke handelingen uit artikel 11.46 Bal.

Andere soorten (artikel 11.54 Bal, Ow)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage IX, onder A en onder B Bal van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De schadelijke handelingen zijn vastgelegd in artikel 11.54 Bal e.v..

Het is verboden:	
A.	in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
B.	de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
C.	vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van een vergunningsplicht bij schadelijke handelingen in artikel 11.54 Bal, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 11.27 Bal) Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit

Het is mogelijk om omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit aan te vragen het optreden van schadelijke handelingen. De omgevingsvergunning kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Welk wettelijk belang geldig is, is afhankelijk van de categorie waar de beschermde soort onder valt.
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Samenvatting gronden waarop een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 311.37, 11.46 en 11.54 Bal).				
Vergunningsgronden		Artikel 11.37 Bal	Artikel 11.46 Bal	Artikel 11.54 Bal en bijlage IX
		Vogels	Strikt beschermde soorten	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 11.27 Bal van de Ow. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 11.27 Bal	
1.	Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2.	De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
a)	dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
b)	indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
c)	voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
1.	Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Bijlage 2 Overzicht resultaten

Bijlage 2 Overzicht resultaten

Datum en tijd	Bezoek	Raai	Valpaar	Soort aangetroffen	Bijzonderheden
3 oktober 2025 8:30 tot 11:00	Vallen zetten				
6 oktober 2025 8:15 tot 9:30	Vallen scherp zetten				
6 oktober 2025 15:00 tot 16:00	Middagbezoek	1	1	1x Huisspitsmuis	
		1	2		
		1	3		Valpaar gestolen door omstanders.
		1	4		
		1	5		
		1	6		
		1	7		
		1	8		Eén val kapot en één val verplaatst door omstanders. Deze vervolgens weggehaald.
		1	9	1x Rosse woelmuis	
		1	10		
		1	1		
		2	2		
		2	3		
		2	4		
		2	5	1x Huisspitsmuis	
		2	6	Huisspitsmuis en 1x vals	
		2	7		
		2	8		
		2	9		
		2	10		
		2	11		
6 oktober 2025 20:00 tot 21:00	Avond bezoek	1	1		
		1	2	1x Huisspitsmuis	
		1	3		
		1	4	1x Huisspitsmuis	
		1	5		
		1	6		
		1	7		

		1	8	2x huisspitsmuis	
		1	9		
		1	10		
		1	1		
		2	2		
		2	3	1x bruine kikker	
		2	4		
		2	5	1x vals	
		2	6	1x Huisspitsmuis	
		2	7		
		2	8		
		2	9	1x Huisspitsmuis en 1x vals	
		2	10		
		2	11		
7 oktober 8:00 tot 9:00	Ochtendbezoek	1	1	2x huisspitsmuis	
		1	2		
		1	3		
		1	4	1x bosmuis	
		1	5	2x huisspitsmuis	
		1	6	1x huisspitsmuis	
		1	7		
		1	8	1x huisspitsmuis en 1x vals	
		1	9	2x vals	
		1	10		
		1	1	1x vals	
		2	2		
		2	3	1x vals	
		2	4	1x vals	
		2	5	1x huisspitsmuis	
		2	6	1x huisspitsmuis	
		2	7		
		2	8		
		2	9	1 x bosmuis	
		2	10		
		2	11	1x huisspitsmuis	
7 oktober 14:15 tot 15:15	Middagbezoek	1	1		
		1	2		
		1	3		
		1	4	1x huisspitsmuis	
		1	5		
		1	6	1x huisspitsmuis	
		1	7	1x huisspitsmuis	
		1	8		
		1	9		
		1	10		
		1	1		
		2	2		

		2	3		
		2	4		
		2	5		
		2	6		
		2	7		
		2	8		
		2	9		
		2	10		
		2	11	1x huisspitsmuis	
7 oktober 20:00 tot 20:30	Avondbezoek	1	1		
		1	2		
		1	3	1x huisspitsmuis	
		1	4	1x bosmuis	
		1	5		
		1	6		
		1	7	1x huisspitsmuis	
		1	8		
		1	9	1x huisspitsmuis	
		1	10	1x huisspitsmuis	
		2	1		
		2	2	2x vals	
		2	3		
		2	4		
		2	5	1x huisspitsmuis	
		2	6		
		2	7		
		2	8		
		2	9	1x bosmuis	
		2	10		
		2	11	1x bosmuis	
8 oktober 8:00 tot 9:00	Ochtendbezoek	1	1		
		1	2		
		1	3		
		1	4		
		1	5		
		1	6		
		1	7	1x huisspitsmuis	
		1	8		
		1	9		
		1	10	1x huisspitsmuis	
		2	1		
		2	2	2x vals	
		2	3		
		2	4		
		2	5	1x huisspitsmuis	
		2	6		
		2	7		
		2	8		
		2	9		

8 oktober 14:30 tot 15:30	Middagbezoek	2	10		
		2	11	1x bosmuis	
		1	1	1x huisspitsmuis	
		1	2		
		1	3		
		1	4		
		1	5		
		1	6		
		1	7		
		1	8		
		1	9	1x huisspitsmuis	
		1	10		
		2	1		
		2	2	2x huisspitsmuis	
		2	3	1x vals	
		2	4		
		2	5		
		2	6		
		2	7		
		2	8		
		2	9	1x vals	
		2	10		
		2	11		

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV Heerenveen
Postbus 24
8440 AA Heerenveen

Copyright ©

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl